

Wybór kosiarki

Cezary Jankowski
Małgorzata Cuch

Aby trawnik wyglądał ładnie i zdrowo, konieczne jest jego regularne koszenie. Dla wielu z nas bywa ono żmudną czynnością, ale pracę tę może ułatwić odpowiednio dobrana kosiarka, o właściwej wielkości i mocy.

Niezbędna w ogrodzie

Kosiarka do trawy to niezbędny sprzęt ogrodnicy, nawet jeśli przydomowy trawnik jest niewielki. Wybór modeli jest ogromny: począwszy od małych kosiarek ręcznych, a skończywszy na samobieżnych traktorkach o dużej wydajności koszenia. Zanim jednak wybierzemy się po sprzęt do sklepu, zastanówmy się, na jakim terenie znajduje się nasz trawnik, jaką ma powierzchnię i jak często ma być strzyżony, bo od tego głównie zależy, jaki model powinniśmy wybrać.

Wielkość trawnika

Ważnym kryterium podczas wyboru kosiarki jest wielkość trawnika. Oczywiście nawet małą kosiarką można kosić dużą powierzch-

nię murawy, ale będzie to bardzo pracochłonne.

Kosiarki **ręczne** zdają egzamin tylko na **małych trawnikach**. Podobnie **elektryczne** – bo czas pracy akumulatora jest ograniczony, a w przypadku modeli podłączanych do sieci zasięg urządzenia ogranicza **długość przewodu zasilającego**. Jeśli trawnik jest większy niż zasięg kabla kosiarki, a w ogrodzie nie ma kilku źródeł zasilania umożliwiających dostęp kosiarki do całego trawnika, do wyboru mamy kosiarkę akumulatorową lub spalinową.

Duży trawnik wygodnie kosić kosiarką **spalinową z napędem**, bo nie trzeba jej pchać, lub **minitraktorem** z siedziskiem.

Pamiętajmy, że **szybkość koszenia zależy przede wszystkim od szerokości roboczej kosiarki**. Modele, które trzeba pchać,

Jak dobrać kosiarkę do wielkości trawnika?

powierzchnia trawnika [m ²]	rodzaj kosiarki
do 100	ręczna
do 200	akumulatorowa
do 500	elektryczna sieciowa lub hybrydowa
do 1500	spalinowa bez napędu
do 3000	spalinowa z napędem
powyżej 3000	traktorowa

foto: Husqvarna

▲ Kosiarkę traktorową można wykorzystać do różnych prac ogrodniczych, po zamontowaniu dodatkowego wyposażenia – nawet do odśnieżania

foto: Gardena

▲ Ręczna kosiarka bębnowa ze składaną rączką, która podczas przechowywania zajmuje niewiele miejsca. Wygodny uchwyt ułatwia przenoszenie maszyny

mają 28–57 cm szerokości, a samojezdne – 55–122 cm. Kosiarką o szerokości roboczej 25–30 cm w pół godziny skosimy do 400 m² trawnika, a o szerokości 30–40 cm – do 800 m². Do dużych trawników (o pow. większej niż 1000 m²) trzeba kupić kosiarkę o szerokości roboczej min. 50 cm.

Kształt trawnika

Do koszenia niewielkich trawników o nieregularnym kształcie, będących uzupełnieniem roślinności, znakomicie nadają się niewielkie kosiarki elektryczne i ręczne o małej szeroko-

▶ Kosiarka traktorowa

Jeśli do koszenia mamy teren o powierzchni kilku tysięcy metrów kwadratowych, warto pomyśleć o zakupie kosiarki traktorowej. Traktorki wyposażone są w dwunożowe kosiarki o szerokości roboczej ok. 1 m, które zbierają trawę do dużego, zamontowanego z tyłu zbiornika lub mają wyrzut boczny. Silnik o mocy 10–18 KM napędza zarówno zespół tnący, jak i przekładnię 4–5-biegową lub bezstopniową (obie z biegiem wstecznym). Wysokość cięcia reguluje się jedną dźwignią centralną. W czasie przejazdów jałowych można odłączyć napęd noży kosiarki.

ści roboczej, którymi łatwo manewrować między drzewami, krzewami czy rabatami.

Duży, prostokątny trawnik można szybko skosić kosiarką o dużej szerokości roboczej (min. 50 cm) i o dużej mocy silnika (min. 4 KM).

Ukształtowanie i rodzaj terenu

Większość kosiarek spalinowych wyposażona jest w silnik 4-suwowy. Nie są one polecane do pracy na terenie o znacznym nachyleniu, bo silnik nie jest wtedy dostatecznie smarowany. Do pracy na pochyłościach odpowiednie są natomiast kosiarki z silnikami 2-suwowym oraz ręczne i elektryczne.

Trawniki na terenie nierównym, z zagłębieniami, oraz na działce leśnej, na której mogą leżeć szyszki lub gałązki, najlepiej skosić kosą spalinową lub elektryczną.

Jak często kosimy?

Jeśli zależy nam na krótko przyszytych (do 3 cm), ozdobnej murawie i kosimy ją minimum raz na tydzień, najlepszym wyborem będzie kosiarka **bębnowa** (ręczna lub elektryczna).

Jeżeli natomiast trawnik kosimy dość rzadko (rzadziej niż raz w tygodniu), wybierzmy kosiarkę **rotacyjną** (elektryczną lub spalinową) z silnikiem o średniej mocy.

W przypadku trawy koszonej bardzo rzadko, która podczas strzyżenia jest wysoka, najwygodniejsza będzie kosiarka **rotacyjna o dużej mocy** (powyżej 4 KM) z wyrzutem bocznym. Poradzi sobie nawet z mokrą i zachwaszczoną trawą. Doskonale sprawdzi się na działce letniskowej, gdzie rzadko pielęgnujemy trawnik.

Czy ma być cicha?

Najcichsze są kosiarki ręczne (nie mają bowiem silnika) i elektryczne – emitują hałas o natężeniu 69–87 dB. O wiele głośniej pracują modele z silnikiem spalinowym, najcichsze z nich emitują hałas o natężeniu 94 dB.

▶ Regulacja wysokości cięcia

Podczas wyboru kosiarki warto zwrócić uwagę na sposób regulacji wysokości cięcia. Regulacja ta może być następująca:

- **indywidualna** – każde koło ma odrębny regulator wysokości koszenia. Regulacja taka bywa jednak uciążliwa, trzeba też zwracać uwagę, aby wszystkie koła były jednakowo ustawione, w przeciwnym razie może dojść do uszkodzenia kosiarki;
- **częściowo scentralizowana** – system niezależnego podnoszenia osi przedniej lub tylnej;
- **scentralizowana** – położenie wszystkich kół zmienia się za pomocą jednej dźwigni.

▶ Bezpieczna kosiarka

Kosiarka **spalinowa** powinna mieć **hamulec zatrzymujący silnik** i noże po 2–3 sekundach od zwolnienia dźwigni napędu.

Modele z **silnikiem elektrycznym** mają **dźwignie bezpieczeństwa połączone z wyłącznikiem pracy silnika**. Ich zwolnienie powoduje zatrzymanie pracy kosiarki. Są także zabezpieczeniem przed przypadkowym uruchomieniem maszyny. Choć kosiarka przystosowana jest do pracy przy zasilaniu bez uziemienia, to **obwód**, do którego ją podłączymy, **musi być zabezpieczony wyłącznikiem różnicowo-prądowym**. W przypadku przetarcia lub przerwania przewodu dotknięcie odizolowanej żyły może skończyć się tragicznie, jeśli w obwodzie nie będzie wyłącznika chroniącego przed porażeniem.

Przy zakupie warto sprawdzić, czy urządzenie ma **certyfikat na Znak Bezpieczeństwa** (jest wtedy oznaczone znakiem „B”).

▶ Kosiarki ręczne

Wyposażone są w bębnowy przyrząd tnący z nożami listwowymi. Nie mają silnika – napęd na bęben tnący przenoszony jest z kół podporowych, a koszenie wykonuje się skokami, nadając kosiarce możliwie dużą prędkość przez gwałtowne wyprostowanie rąk.

Koszenie przypomina ścinanie za pomocą nożyczek – źdźbła trawy nie mają poszarpanych końców, nie żółkną i są bardziej odporne na choroby. Z tego powodu kosiarki ręczne są doskonałe do pielęgnacji trawników dywanowych typu angielskiego – systematycznie koszonych na wysokość do 3 cm. Po skoszeniu trawę należy zgrabić lub zebrać za pomocą odkurzacza ogrodowego.

Przy zakupie takiej kosiarki warto **zwrócić uwagę na opory toczenia** (warto dla porównania przetestować kilka modeli) **oraz na zakres i sposób regulacji wysokości cięcia**.

▶ Kosiarki elektryczne

W tej grupie kosiarek znajdują się urządzenia akumulatorowe, zasilane kablem elektrycznym i hybrydowe (pracują dzięki energii z akumulatora lub przy zasilaniu sieciowym). **W większości kosiarek elektrycznych zamontowany jest rotacyjny nóż tnący z pionową osią obrotu**, ale są też modele z bębnowym przyrządem tnącym.

Moc silników. Najczęściej wynosi 700–1600 W.

Obudowa. Wykonywane są głównie z tworzyw sztucznych, ale są też modele z obudową aluminiową lub stalową.

Podwozie. W tańszych modelach koła łożyskowane są na plastikowych tulejach, a regulacja wysokości polega na przestawieniu śrub w otworach regulacyjnych oddzielnie dla każdego koła. Trwałość takiego łożyskowania jest dość ograniczona i po kilku sezonach koła z reguły trzeba wymienić. Droższe modele mają koła na łożyskach kulkowych. Rregulacja wysokości koszenia odbywa się przez oddzielne podnoszenie osi przedniej lub tylnej lub za pomocą dźwigni centralnej.

Z zasilaniem sieciowym

Wyposażone są w silnik połączony bezpośrednio z nożem tnącym. Warto zwrócić uwagę, czy na połączeniu silnika z nożem tnącym znajduje się sprzęgło przeciążeniowe, chroniące silnik przed skutkami zablokowania noża, gdy trafi on na kamień czy krawężnik. Ważne jest też, czy silnik ma zabezpieczenie przed przegrzaniem, do którego może dojść np. przy koszeniu wysokiej, mokrej trawy.

Akumulatorowe i hybrydowe

Kosiarki te są kilkakrotnie droższe od kosiarek z zasilaniem sieciowym, ale nie trzeba podłączać ich za pomocą kabla do źródła zasilania. Wyposażone są w akumulatory litowo-polimerowe o dużej sprawności, które jednak po kilku latach trzeba wymieniać, co zwiększa koszty użytkowania. Mają też z reguły mniejszą moc niż kosiarki sieciowe, a ciężar akumulatora wpływa na zwiększenie oporów toczenia.

Akumulator ma określoną pojemność elektryczną i gdy się wyczerpie, trzeba poczekać 2–3 godziny na jego naładowanie. **Kosiarkę hybrydową, w przypadku rozładowania akumulatora, można podłączyć do sieci, co umożliwi dalszą pracę** (w tym czasie akumulator może się ładować). Aby stwierdzić, czy dana kosiarka akumulatorowa sprawdzi się podczas koszenia naszego trawnika, trzeba określić, ile czasu potrzeba do jego skoszenia. Producenci podają powierzchnię lub czas koszenia, na jaki wystarczy naładowany akumulator w danej kosiarce, ale należy pamiętać, że np. podczas koszenia wysokiej trawy akumulator szybciej się rozładowuje. Oprócz tego z czasem spada jego pojemność.

Kosiarki spalinowe pracują bardzo głośno, ale są wygodniejsze od elektrycznych, bo nie mają kabla, na który zdarza się najechać

Przechowywanie

Kosiarkę należy przechowywać w suchym pomieszczeniu. Jeśli nie mamy zbyt wiele

miejsca, zdecydujemy się na mały, lekki model. **Kosiarkę bębnową można nawet zawiesić na ścianie, natomiast z silnikiem spa-**

foto: Bosch

▲ Elektryczna kosiarka rotacyjna z dużym zbiornikiem na trawę. Dzięki specjalnemu grzebieniowi, który doprowadza źdźbła trawy pod nóż, umożliwia dokładne koszenie nawet wzdłuż murów. Kosiarka waży zaledwie 6,8 kg, dlatego łatwo nią manewrować i przenieść

▼ Kosiarka spalinowa do trawników średniej wielkości (do 1200 m²), o szerokości cięcia 46 cm. Po zamontowaniu zaślepki kanału wyrzutowego kosiarkę można łatwo przestawić na funkcję mielenia

foto: Victus-Ernak

linowym powinna zawsze znajdować się w pozycji poziomej. Zaoszczędzenie miejsca podczas przechowywania kosiarki może umożliwić składany uchwyt do prowadzenia urządzenia.

Obsługa i konserwacja

Kosiarki elektryczne

Pracując kosiarką, trzeba uważać, by nie doszło do splątania lub co gorsza – najechania na kabel. Podczas koszenia większego trawnika najlepiej korzystać z pomocy drugiej osoby, która będzie kontrolowała, czy ułożenie przewodu jest prawidłowe.

fot. Husqvarna

▲ Solidna kosiarka spalinowa bez napędu, osadzona na ocynkowanym, stalowym podwoziu. Wyposażona jest w poręczny pojemnik na trawę i składany uchwyt. Umożliwia koszenie ze zbieraniem, rozdrabnianiem lub wyrzutem pokosu

fot. Gardena

▲ Kosiarka zasilana kablem elektrycznym, z układem kierowniczym. Jest zwrotna i bez problemu można nią kosić w trudno dostępnych miejscach. Wyposażona jest w centralną regulację wysokości cięcia

Właściciele kosiarek elektrycznych powinni pamiętać o systematycznym usuwaniu nagromadzonych zanieczyszczeń z wnętrza obudowy i sprawdzaniu stanu noża tnącego. Okresowo powinien być on ostrzony, a w razie jego odkształcenia lub wykruszenia – wymieniony.

Kosiarki spalinowe

Przed użyciem kosiarki spalinowej trzeba pamiętać o sprawdzeniu poziomu oleju w silniku i ilości paliwa w zbiorniku.

Kosiarki te wymagają okresowego czyszczenia lub wymiany filtra powietrza. Wskazane jest, aby raz w sezonie kosiarka trafiła do przeglądu w punkcie serwisowym w celu oczyszczenia i regulacji silnika. Oprócz tego na bieżąco należy sprawdzać stan noża i go ostrzyć. W razie potrzeby trzeba także smarować miejsca określone w instrukcji obsługi. ■

▶ Kosiarki spalinowe

Są bardziej kłopotliwe w eksploatacji niż elektryczne, ale można nimi pracować niezależnie od dostępu do sieci elektrycznej. **Charakteryzują się dużą mocą oraz dużą szerokością roboczą, co pozwala na efektywną pracę nawet przy mocno wybujałej trawie i dużym zachwaszczeniu roślinami o twardych łodygach. Mają rotacyjny przyrząd tnący.**

Silnik. Montowane są głównie silniki 4-suwowe, chłodzone powietrzem.

Moc. 3,5–6 KM dla kosiarek z napędem i bez oraz 10–18 KM w przypadku traktorków. Zbiornik paliwa wystarcza zwykle na 1–2 godziny pracy.

Rozrusznik. Może być ręczny (uruchamianie kosiarki za pomocą linki) lub elektryczny (w kosiarkach o większej mocy), zasilany z niewielkiego akumulatora.

Obudowa. Najczęściej ze stali (kosiarki z obudową stalową są najcięższe).

Podwozie. Koła osadzone są na obudowie. Z reguły wyposażone są one w łożyska kulkowe o niewielkich oporach, zamknięte w szczelnej osłonie. Łożyska kulkowe nie wymagają okresowego smarowania. Dobrze jeśli koła, zwłaszcza tylne, są duże – ułatwiają prowadzenie kosiarki, gdy napełniony kosz stanowi dodatkowe obciążenie.

Napęd. Kosiarki z napędem umożliwiają jazdę tylko z jedną prędkością lub wyposażone są w kilkustopniową przekładnię (mogą umożliwiać nawet płynną regulację prędkości jazdy). W każdym momencie można wyłączyć napęd i pracować urządzeniem, jak kosiarką bez napędu.

▶ Co ze ściętą trawą?

Kosiarki spalinowe mogą być wyposażone w kosz, w którym gromadzi się ścięta trawa, w wyrzut boczny lub mogą mieć funkcję mielenia. Zależnie od modelu kosiarka przystosowana jest do pracy tylko w jednym trybie lub można zmieniać go na inny.

Pozostawianie pokosu. Jeśli użyliśmy kosiarki z funkcją mielenia skoszonej trawy, rozdrobniony pokos pozostały po stryżeniu na powierzchni trawnika można pozostawić jako tzw. nawóz zielony. **Pozostawienie pokosu jest też korzystnym rozwiązaniem, gdy nie mamy miejsca na jego gromadzenie (wywóz może się wiązać z kosztami).** Kosiarki z funkcją mielenia trawy zwykle rozdrabniają cały pokos, jednak w przypadku niektórych modeli sami decydujemy, ile pokosu zostanie na trawniku, a ile zostanie zebrane do kosza. **Z funkcji mielenia można korzystać przy częstym koszeniu. Nie można jednak stale pozostawiać ściętej trawy na murawie, gdyż sprzyja to rozwojowi chorób roślin (po 2–3 koszeniach z pozostawieniem pokosu, kolejnym razem trawę należy zebrać).**

Zbieranie pokosu. Przy zastosowaniu kosiarki z wyrzutem bocznym skoszoną trawę trzeba zgrabic i wywieźć z trawnika. Pokos wyrzucany jest przez boczną osłonę, dzięki czemu kosiarka nie zapycha się przy koszeniu wysokiej trawy.

Trawa może być też zbierana do zbiornika w postaci parcianego lub plastikowego kosza, w który wyposażona jest kosiarka. **Kosiarka z koszem** ma zastosowanie w przypadku trawników koszonych systematycznie (gdy wysokość źdźbeł nie przekracza 12 cm) – najczęściej w ogrodach przydomowych.

▶ Ile kosztują kosiarki?

Ceny poszczególnych rodzajów kosiarek kształtują się następująco:

- ręczne: 130–600 zł;
- elektryczne z zasilaniem sieciowym: 170–600 zł;
- akumulatorowe i hybrydowe: 500–1800 zł;
- spalinowe: bez napędu – 600–1200 zł, z napędem – 1000–1800 zł;

■ traktorowe: 4000–10000 zł.

Koszt kosiarki zależy od jej wyposażenia i zastosowanych rozwiązań technicznych. Warto wiedzieć, że ceny urządzeń poszczególnych producentów znacznie różnią się od siebie, ponadto są różne w poszczególnych sklepach.